

DOMOLJUB

Izdaja vsak četrtek. Cena mu je 5 K na leto. (Za Nemčijo 6 K, za Ameriko in druge tuje države 7 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Svaki in dopisi se posiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 23.

V Ljubljani, dne 6. junija 1918.

Leto XXXI.

Klic sv. Očeta po miru.

Cel svet ve, koliko se je že trudil papež Benedikt XV., da bi se dosegel mir med evropskimi narodi. Vse njegovo prizadevanje je pač našlo globok odmev v ljudstvih samih, ki so z vso silo zahrepenela po pravičnem, sporazumnem miru, toda zastoj je govoril sv. Oče tistim dvajsetim ljudem, ki imajo v rokah usodo narodov. Vojni hujskači, ki služijo milijarde napojene s krvjo in solzami, in pa tisti, ki koprne po krivični nadvladi nad drugimi narodi, imajo še vedno prvo besedo v Evropi. Pohlep po denarju in gospodstvu jih je popolnoma preslepil in naj se cela Evropa vtopi v svoji lastni krvi, ti ljudje ne odnehajo od svojega cilja.

In sedaj, ko stoji že na pragu peto vojno leto s svojim groznim spremetvom: lakoto, draginjo, smrtjo, gleda sv. Oče poln bridke žalosti v vedno temnejšo bodočnost. Vse je poskusil, ničesar opustil, kar mu je velevala apostolska dolžnost, kakor tudi krščanska ljubezen — toda njegov klic so udušili vojni viharji ter zverinski krik vojnih hujskačev. Zato se obrača sv. Oče edino le še na Boga, ki vodi usodo narodov, naj se končno usmili trpečega ljudstva, obrača pa se tudi do ljudstva, da naj vztraja pri svoji molitvi, ki gotovo ni nikdar zastoj. Duhovnikom celega sveta pa naroča, da naj darujejo na sv. Petra in Pavla dan sv. mašo v dosegu miru. In kaj je bolj želeti, kakor da vse naše ljudstvo ta dan združi z duhovnikovo daritvijo vse svoje molitve, posebno pa da prejme v ta namen sv. zakramental Naj bi bila to velika duhovna mirovna ofenziva proti Vsemogočnosti božji, ki edina nam more nakloniti res pravičen in sporazumen mir. Naj sledi tu prelepo pismo, ki ga je izdal sv. Oče v ta namen!

»Kmalu se bo končalo četrto leto, odkar smo, kmalu potem, ko se je pričela

evropska svetovna vojska, v strahu prevzeli breme papeštva. Ves ta čas so se trajno množile strahote vojske, namesto da bi ponehale. Trpljenje našega očetovskega srca v očigled strašnega zla, ki se je pričelo, ni prenehalo niti trenutek. Čutili nismo dejansko v žalostnih posledicah dogodkov ne le bolesti celega sveta, tako da moremo reči s sv. Pavlom: »Quis infirmatur et ego non infirmor? Quis scandalizatur et ego non uror?« (Kdo je bolan, da bi tudi mene ne bolelo? Kdo se pohujšuje, da bi tudi mene ne peklo?), marveč nismo opustili istočasno ničesar, kar je bilo le mogoče storiti in smo tako izvršili, kar zahteva od nas naša apostolska dolžnost, kakor tudi krščanska ljubezen.

Naš položaj je zdaj popolnoma podoban položaju kralja Jozafata, ko je zaklical v veliki stiski: »Gospod Bog naših očetov, ti si Bog nebes in Gospod vseh kraljestev in vseh narodov. Sila in moč sta v tvojih rokah, nihče se ti ne more ustavljati. V naši stiski povzdignemo svoj glas k tebi. Ti nas boš uslišal in nas rešil. O Bog, ti si naše zadnje pribežališče! Izročamo se zato božji roki, ki vodi srca ljudi in potek dogodkov. Le od njega pričakujemo konca strašne šibe. Povrnili bo svoj mir razteptani zemlji in ponovil med ljudmi gospodstvo ljubezni in pravičnosti.«

Najprej in pred vsem pa moramo potolažiti jezo Boga, katerega je razžalila velika popačenost in številni grehi. Ponižna in goreča molitev bo učinkovala v teh okoliščinah veliko, če se bo opravljala vstrajno in z zaupanjem, a še bolj učinkuje daritve svete maše, da si naklonimo božjo milost, ker prinaša nebeškemu očetu tistega kot žrtev, ki je žrtvoval samega sebe, da odreši vse in ki je živel le za to, da posreduje za nas.

Cerkvi gre sveta pravica, da predpisuje vsem dušnim pastirjem, naj darujejo mašo v gotovih dneh za potrebnost krščanskega ljudstva. V teh posebnih dneh hoče

Cerkev, mati usmiljenja, klicati božje usmiljenje za stiske svojih otrok. Kaj pa je zdaj potrebnejše, kakor da pričneta narodom zopet vladati mir in resnično bratstvo? Zato se nam zdi zelo važno, da naprosimo vse duhovnike, naj istočasno z nami praznujejo mašo na slovesen način. S tem Motu proprijem zato ukazujemo, naj 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla, zaščitnikov krščanstva, vsi duhovniki darujejo sv. mašo za narod in naj opravijo sveto daritev v označeni namen. Vsi duhovniki, redovni in svetni, naj vedo, da store nekaj, kar nam je zelo všeč, če ta dan pri daritvi svete maše združijo svoje namene z našimi. Katoliško svečeništvo celega sveta bo darovalo s papežem na vseh oltarjih celega sveta v slogi žrtev sprave in ljubezni in bo delalo silo božjemu Srcu. Okrepilo se bo s tem naše upanje, da vidim izpolnitev želje Davidove, ki je tudi želja in hrepennje narodov: *Institia et pax osculae sunt.* (Pravičnost in mir sta se poljubila).

Pravilnik Slovenske Ljudske Stranke.

(Konec.)

10. Načelnik.

Čl. 30. Načelnik stranke zastopa stranko na zunaj; sklicuje in vodi seje vodstva in načelstva; skrbi, da se izvršujejo sklepi organov stranke; ukrepa v nujnih slučajih, kar smatra za potrebno v vseh onih stvarih, ki po tem pravilniku niso izrečno pridržane vodstvu, oziroma zboru zaupnikov, glede katerih ukrepov pa mu je poročati v prvi seji načelstva, oz. vodstva; določa in nadzira poslovanje tajništva stranke in pisarne ter blagajne stranke, zlasti pa pazi, da se v vsakem slučaju natančno izvršuje določila tega pravilnika in da se vse

življenje v stranki vrši po demokratično-ustavnih načelih.

V slučaju smrti ali daljšega zadržanja nadomestuje prvi podnačelnik, v drugih slučajih le po njegovem naročilu.

11. Razsodišče.

Čl. 31. One spore v stranki, v katerih prizadeti somišljenik trdi, da se mu je zgodila krivica po organih stranke ali po posameznih somišljenikih, razsoja posebno razsodišče stranke, ki se na zahtevo prizadetega somišljenika sestavi tako, da imenuje vsaka prizadeta stranka izmed somišljenikov S. L. S. po tri prisednike, načelstvo stranke pa predsednika.

V slučaju, da nasprotna stranka na poziv načelstva tekom 8 dni ne imenuje prisednikov, jih izvoli načelstvo.

Razsodišču je pismeno ugotoviti dejanski stan, svoj izrek pa, ki mora ugotoviti, ali se je prizadetemu zgodila krivica ali ne, pismeno utemeljiti ter nemudoma sporočiti načelstvu, z nasvetom, kako bi bilo storjeno krivico popraviti.

O potrditvi razsodbe in poravnavi sklepa načelstvo najpozneje v prvi redni seji.

12. Volitve.

Čl. 32. Volitve na podlagi tega pravilnika je izvesti po listkih, ako dotični zbor sam ne sklene drugače;

načelnika stranke je voliti vedno po listkih.

13. Tajništvo, pisarna in dopisna knjiga stranke.

Čl. 33. Upravo stranke vodi posebno tajništvo in stalna pisarna, kjer je razpoložiti dopisno knjigo, v katero sme vsak somišljenik zapisati svoje želje in morebitne pritožbe.

Na čelu vse stranke stoji načelnik, ki ga voli vedno zbor zaupnikov, in sicer za tri leta. Ker je načelnikova osebnost izredno važnosti za ves razvoj stranke in ker je ravno zato potrebno res popolno in odkrito zaupanje do načelnika od strani somišljenikov, zato pravilnik določa, da je treba načelnika vedno le po listkih voliti. S tem je izključen vsak terorizem v stranki, ki je dosedaj ravno radi samopašnosti enega samega samo sebe skoro uničila.

Pametna naredba v pravilniku je razsodišče. Zakaj umestno je, da se morebitni spori v stranki kolikor mogoče kmalu odkritosrčno preiščejo in poravnajo. Slabo je, če se takim sporom ne da duška in potem kot neozdravljive gnojne rane strankino telo vedno bolj razjedajo.

Ravno zato je tudi v strankinem tajništvu razpoložena knjiga, v katero sme vsak somišljenik zapisati svoje želje in pritožbe, ki se po tem obravnavajo in rešijo na pristojnem mestu.

Svetovna vojska.

Na francoskem bojišču se je pričela nova nemška ofenziva in sicer bolj južno, kakor se je pričela zadnja. Nemci so prodrli kakih 30 kilometrov globoko. Že pri prvem sunku se je posrečilo Nemcem prodrati v francoske in angleške črte ter zavzeti ozemlje, ki so si ga bili lani Francozi v večtedenskih bojih priborili. Nemci so do sedaj ujeli okoli 45.000 sovražnikov ter zaplenili 400 topov in mnogo vojnega materijala. Nemška armada prodira naprej.

Na laškem bojišču se je začela laška ofenziva, in sicer na Tirolskem južno to-nalskega prelaza, kjer so, kakor pravi naše poročilo, mali del naših črt nekoliko stisnili, potem pa je bilo njihovo prodiranje ustavljeno. Tudi ob Piavi poskušajo, kjer so zasedli neznaten del naših sprednjih straž. Začeli so, da bi, kakor pravijo, nas prehiteli. Iz teh začetnih sunkov se utedne razviti veliko borenje.

Sila s silo.

Zopet grme topovi na Francoskem in Laškem, rušijo se cvetoče pokrajine, nešteto ljudi zapušča domačo streho, zemlja je znova napojena krvi. In zakaj? Ker svet še ni dozorel za pravičen mir, ki edino zamore rešiti človeštvo pred nadaljnjimi grozotami in zagotoviti miren gospodarski razvoj vsem narodom. Še vedno je pohlepnost vladarica človeških src, strast, ki razjeda celo človeško družbo, da ne more priti do uspešnega kulturnega in gospodarskega napredka.

Gotovi krogi na tej ali oni strani še vedna sanjajo o svetovnem nadvladju enega naroda nad drugimi. To svoje nadvladje stavljajo na slabo podlago, če ga utemeljujejo z vojaškimi uspehi, ne upoštevajoč, da je vojaška sreča opoteča, o čemur priča ravno sedanja vojska, o kateri bo zgodovina s pravico pisala, da ni imela ne premagancev ne zmagovalcev. Pravičnost je ona skala, na katero naj stavimo svetovno stavbo, pravica enaka za močnega ali slabega, za male in velike narode. Nasprotni državniki proglašajo znova, da bodo naši sili postavili svojo silo nasproti, od katere da preje ne odnehajo, dokler nas ne pouče o nesmiselnosti nadaljnjih ofenziv. Oglašajo se res tudi v Nemčiji treznejši možje, v prvi vrsti možje katoliške stranke in prigo-varjajo vodilnim državnikom, naj ne iščejo sreče v ofenzivah, temveč store naj vse korake za mednarodni sporazumni mir, v prvi vrsti naj premotne sklenjene mirovne pogodbe, o katerih smo si vsi na jasnem, da nam niso prinesle prijateljstva, temveč le sovraštvo, ki sedaj sicer še samo tli, a po vseh znamenjih izbruhne s tem večjo silo na plan. Dobili smo novega prijatelja v Finski, a Amerika je naščuvala zopet dve amerikanski republiki v boj zoper nas. Rusi in Ukrajinci sklepajo mirovno pogodbo. Japonci so ustavili svoj pohod v Sibirijo in groze Holandski, da zasedejo njene kolonije, če bo še naprej podpirala Nemčijo.

Novi zapletljaji, nove vojne napovedi in grožnje med državami, to so sad krive vere v silo, ki daje močnejšemu pravico, da tlačí slabjšega. Kdaj pač pride ozdravljenje?

Politični obzornik.

Vrste bojevnikov za češko samostojnost.

V politiki ga ni bolj zavednega slovenskega naroda kot so Čehi. Pet velikih političnih strank imajo. Ločijo jih predvsem gospodarska načela. A sedaj ko bide češki narod boj za samostojno češko državo, ne gre nobena stranka za svojimi posebnimi

cilji, temveč so vse stranke brez izjeme združene v enotno armado »Češkega svaza«, da enotno postopajo v boju zoper svoje sovražnike; v narodnem oziru ne poznajo izdajalcev.

Drugače se deli, kakor smo uvodoma omenili, češki narod v pet velikih političnih strank. Prva je češka državno-pravna demokracija. Nastala je, ko se je začetkom letošnjega leta spojilo več strank, ki so imele sorodne si programe, v eno stranko. Bore se za češko demokratično državo, na podlagi češkega državnega prava. V verskih in kulturnih zadevah stoje na svobodomiselnem stališču. Največ pristašev imajo v čeških mestih in med češkim naobraženstvom sploh, tako da smemo reči: To je stranka češkega meščanstva in izobraženstva. Načelnik stranke je sedaj dr. Kramář, strankino glasilo so bili »Narodni Listy«, ki jih je pa vlada pred kratkim ustavila. Poleg tega imajo nekaj tedenski časopis »Narod«. Pri nas je tej stranki najbolj podobna Jugoslovanska demokratska stranka.

Druga je agrarna stranka. To je nekaka češka kmetijska stranka in hoče združiti v sebi vse vrste ljudstva na deželi, da zastopa njih stanovske koristi. V toliko se najbolj strinja z našo S. L. S., le da povdarjamo mi odločno katoliško stališče, agrarci pa politikujejo preko sv. vere. Njih načelnik je tudi načelnik »Češkega svaza« — dr. Staněk, sicer imajo še 38 državnih poslancev. Kot strankina časopisa imajo »Venkov« in »Večer«.

Tretjič imajo Čehi tudi socialne demokrate. Na Dunaj pošiljajo socialni demokrate 24 poslancev, kot voditelji veljajo Haberman, Nemec, Soukup in Šmeral. V narodnem oziru se odločno potegujejo za samostojno češko državo, čeprav so si drugače v marsičem v laseh. Izdajajo »Pravo Lidu«.

»Češka socialistična stranka« je četrti stranka na Češkem. Njen oče in voditelj je Klofač. Pravzaprav to nisc nič drugega kot socialni demokrate v češki obleki. Ista načela povdarjajo kot socialni demokrate, samo da so poleg tega odločni češki narodnjaki in da imajo čisto samostojno politično organizacijo, neodvisno od drugih socialno-demokratskih vodstev. Imajo dva tednika »Pondelnik« in »Česky Socialista«.

Žalibog, najmanj poslancev ima »Katoliška stranka«, pa še ti so samo iz Moravskega. Žalostno dejstvo je, da imajo sedaj na Češkem protikatoliške stranke vodilno vlogo; katoliške stranke z duhovščino so podlegle. Začenja se nov vzlet katoliške misli na Moravskem, upajmo, da bo počasi zažarela ta misel po vsem Češkem! Voditelj Katoliške stranke je Hruban, njih časopisi so »Čech«, »Glas Naroda« in »Našinec«.

Jugoslovani, zlasti slovenski, smo tesno združeni s češkimi strankami, kakor še nikdar. Iz tega nikakor ne smemo sklepati, da smo zatajili ali vsaj zanemarili svoja katoliška načela, ali da odobravamo protiversko stališče čeških strank, če gremo skupaj s Čehi, ne, ampak družiti nas samo enak boj za svoje narodne pravice! Le v tem smo edini, in v tem skupnem

boju za svoje narodne zahteve nas ne sme razbiti nobena sila.

Razkosavaj in vladaj!

Na Dunaju so menda že začeli reševati jugoslovansko vprašanje. Pa ni zraven ne članov Jugoslovanskega kluba, ne ljudskih zastopnikov iz zagrebškega sabora in ne poslancev bosanskega sabora; pač pa sede za mizo ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle, ogrski minister za Hrvaško dr. Unkelhäuser, mažaronski hrvaški ban Mihalović ter zastopniki naše nemške vlade.

Kaj mislijo o slovenskih deželah, to je že večkrat pismeno in ustmeno povedal dr. Seidler: »Ostati morajo nemška pot do Trsta!«

Glede Dalmacije, kakor poročajo časopisi, so mnjenja, da je najboljša, da jo priključijo ogrski Hrvatski, ker Ogrji bolj razumejo držati Slované na vajehtih kot pa avstrijski Nemci. Hrvatska ostane še naprej pod ogrskim »varuštvom«!

Bosne in Hercegovine se pa boje tako v Pešti kakor na Dunaju, tako beremo med vrsticami časopisov. Preveč jih jim hodi za staro nadvlado, namreč bosanskih Slovanov. Zato menda postane Bosna in Hercegovina samostojna banovina z lastnim banom in saborom. Da bodo pa Mažari vendar imeli še kaj besede v Bosni, bodo Bosanci smeli pošiljati v ogrski parlament 40 poslancev!

Naj imajo veselje, če že hočejo zidati gradove v oblaki!

Tedenske novice.

SHODI.

Trst manifestira za Jugoslavijo. Dne 30. maja se je vršil v Trstu v Narodnem Domu velik shod, na katerem je govoril načelnik Jugoslovanskega kluba, dr. Korošec. Med tržaškimi Slovenci je vzplamelo veliko navdušenje za našo svobodo. Poleg dr. Korošca je govoril tudi dr. Rybat. Po shodu se je vršila velika ljudska veselica pri sv. Ivanu.

Prepovedan tabor v Družmirju na Štajerskem. Avstrijska vlada je sedaj prepričana, da nima večje in nujnejše naloge kot da prepoveduje slovenske shode.

Za Družmir je bil snod napovedan, a v zadnjem trenutku prepovedan. Ker pa se je zbralo kljub temu veliko ljudi v Družmirju, se je odpeljal tjakaj poslanec Verstovšek, ki je zborovalcem razložil vzrok prepovedi. Ljudje so vztrajali skozi 5 ur na zborovališču. Nobena prepoved ne ustavi naše misli, ki vedno bolj prodira, čim bolj jo zatirajo.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Cenzura se boji resnice. Zaradi deputacije, ki so jo poslali štajerski in koroški Nemci na Dunaj, kjer so se drznili govoriti tudi v imenu Slovencev, so vse slovenske stranke izdale na ljudstvo skupen oklic, ki so ga prinesli nemški in mariborski slovenski listi. Do skrajnosti zmešana ljubljanska cenzura pa se ničesar bolj ne boji kot da bi ljudstvo zvedelo resnico, in je oklic pobelila. Naše ljudstvo pa je toliko zrelo, da zna tudi pobeljene oklice izvrstno čitati.

Avstrijski državni zbor je še zmerom v nevarnosti. Kajti nemški nacionalci, katerih nemško ljudstvo ni nič manj sito, kot vsi drugi trezni Avstrijci, delajo na vse kriplje, da se parlament ne skliče. Pest in pa brca, to sta dva edina politična pojma, ki gresta v možgane naših vsenemških politikov, ki pa imajo trenutno žal nadvlado v Avstriji.

Policija na delu. Praška policija je ustavila najprvo veliki češki dnevnik »Narodni listi«; ker so pa češke stranke namesto tega takoj začele izdajati »Narodne Novine«, jim je policija še te ustavila.

Italija še zmerom zahteva Trst. Italijanski ministrski predsednik je zopet govoril in povedal to, kar venomer ponavlja, da Italija hoče imeti Trst in da se cel svet bori zato. Svetovne ideje, ki sedaj prepajajo svet in ki edine bodo prej ali slej magale, bodo tudi italijansko nadvladoželjnost ukrotile.

Slovaki se gibljejo. Dne 12. maja so imeli Slovaki shod v Ogrskem Brodu, kjer sta govorila tudi češka poslanca dr. Šramek in dr. Hruban. Slovaki zahtevajo, da se osnuje češko-slovaška država pod habshurškim žezlom.

Vse ruske ladje v Črnem morju so padle v nemške roke. Na ladjah so našli velike zaloge najrazličnejšega blaga. Da je Črno morje sedaj v nemških rokah, bo brez dvoma vplivalo na položaj v Sredozemskem morju.

Avstrijski Nemci vedno bolj delajo na to, da se Avstrija popolnoma priklupi nemški državi. Zato na svojih shodih zahtevajo vedno tesnejšo zvezo z Nemčijo in nemški državni jezik. A naša skrbna vlada vidi izdajalce samo v Slovanih.

Nemški narodni svet so ustanovili na Dunaju za celo Avstrijo. Za strankino pisarno je takoj eden izmed navzočih daroval 100.000 K.

V Rusiji dobe zopet carja. Tako govore v političnih krogih. Čudnega bi ne bilo nič, ker moške, ko so revolucijo izpeljali, niso znali zopet napraviti reda.

Pomoč Združenih držav sporazumu. Italijanski listi poročajo: Ameriški poslanec Fils je izjavil, da nastopi Amerika, če bo potrebno, s 15.000.000 vojakov in izda 100 tisoč milijonov dolarjev, da zagotovi sporazumu zmago.

C. kr. namestništvu na Štajerskem javljamo, da njihove nemške dopise redno mečemo v koš. Naj si torej gospodje pri visoki vladi sosednje Štajerske prihranijo svoje delo in popir!

DOMAČE NOVICE.

Prevzvišnega knezoškota dr. A. B. Jegliča je izvolil tudi občinski zastop v Borovnici povodom dvajsetletnega neumornega dela za blagor cerkve in naroda za svojega častnega člana.

Zenski oddelček S. K. S. Z. bo imel v nedeljo, dne 9. junija ob pol 9. uri dopolne sveto mašo s pridigo na Rožniku.

V pomoč stradalnim otrokom. V Ljubljani se je osnoval Slovenski odbor v pomoč stradalnim otrokom. Zakaj znano je, da velika množica otrok silno trpi radi pomanjkanja, in to je resna nevarnost za bodoči rod. Odboru predseduje gospa županja dr. Tavčarjeva.

Preki sod. Kakor poročajo uradni listi, je c. kr. vojaško poveljstvo v Gradcu proglasilo preki sod za vojaške osebe in kazensko vojaškim osebam enako stojiče osebe na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem. Pod smrtno kaznijo se svare vojaške osebe radi vsjate, upora, bega, navajanja ali pomoči li kršitvi vojaške prisrge, prekucije in radi sistematičnega plenjenja.

Naznanilo o sprejemu gojencev v kn. šk. zavod sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1918/19. Učenci, ki žele vstopiti v I. gimnazijski razred v zavodu sv. Stanislava, naj se zgledajo v sprenstvu svojih staršev ali njih namestnikov pri vodstvu zavoda v času od 1. do 16. junija. Prinesejo naj s seboj spisanost prošnje, naslovljeno na kn. šk. ordinarijat; kot priloge pa krstni list, potrdilo o cepljenih kozah in šolsko izpričevalo, ki izpričuje, da je učenec z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo. — Vodstvo kn. šk. zavoda sv. Stanislava, dne 15. maja 1918.

Umrli je dne 19. decembra 1917 v neki dunajski vojaški bolnici Janez Rihtaršič radi prehlajenja, ki ga je dobil na italijanskem bojišču. Doma je bil iz Selc nad Škofje Loko.

Padei je dne 7. septembra 1917 na laški fronti Pavel Paulak, star 20 let, doma iz Smarjete nad Pliberkom na Koroškem.

Samomor. Na železniškem tiru med Zagorjem in Savo se je vrغل pod vlak neki okoli 60 let star neznan mož. Vlak ga je povozil in neznanca so pripeljali na postajo v Zagorje, kjer je umrl.

Vlom v cerkev. V noči od 20. na 21. t. m. je neznan zločinec vlomil skozi okno v župno cerkev v Zalini. V zakristiji je ukradel srebrn kelih starinske vrednosti iz l. 1693. Iz tabernakelja skoro novo monštranco, samo umrlo s sv. hostijo je pustil na pateni. Storičla zasledujejo.

RAZNE VESTI.

Avstrijska posojilnica v Vidmu na Laškem. V Vidmu so ustanovile avstrijske oblasti »Beneško posojilnico«.

Novo petkronske bankovce namerava izdati avstro-ogrska banka.

Piva se je skuhalo na Koroškem še 1916. l. 87.559 hektolitrov, 1917. l. pa samo še 12 tisoč 879 hektolitrov. Takozvanega »Korit-pjaka« se je skuhalo samo še 52 hektolitrov, število pivovaren se je znižalo od 22 na 15. Leta 1915 se je bilo skuhalo še 176.036 hektolitrov piva.

Ducate bodo odpravili v Nemčiji. Namesto teh vpeljejo »desetnike«.

Plemenski bik za 22.000 K. V Budapešti so za dražbi prodajali plemenskega bika. Vzklicna cena je bila 2800 K. Udeleženci so jo prišli do omotične višine 22.000 K. V mirnih lasih večkrat cel grunt ni bil toliko vreden, 4)

v srednjem veku bi pa kak kralj kupil za to ceno celo kraljestvo.

Vojna vzgoja. V nižjeavstrijski odvetniški zbornici je pripravljenih do 10.000 tožb glede ločitve zakona. Večinoma so tožbe vojakov, ki so na fronti, žene pa so ostale doma in pozabile na moža.

Umetna megla. Angleški stotnik Brok, ki je iznašel sredstvo, da se je naredila da-leč naokrog angleških ladij megla in da so tako postale ladje sovražnikom nevidne, je padel na francoskem bojišču.

Judom se ne godi slabo. V Budimpešti so izvedli pred nekaj dnevi hišno preiskavo živil. V neki družini židovskih izgnancev so našli 3000 kg moke, 1100 kg boba, 50 kg kave, 600 kg sladkorja, 400 kg masti, 570 vretenec sukanca, 100 kg mila, 1000 kg soli itd. O, še je dovolj jesti, le razdeljeno je bolj nerodno.

Kako narašča število milijonarjev? Bankir S. Flieger v Černovicah se je ob izbruhu svetovne vojske začel pečati s trgovino z živili, in sicer v velikem obsegu. Osebe, ki dobro poznajo njegove premoženjske razmere, pravijo, da je imel imenovani žid in bankir pred vojsko samo 100.000 K premoženja. V teku vojske si je pa pridobil čez 3.000.000 K premoženja. — Žid Natan Kraft, lastnik paromlina v Seretu v Bukovini, je imel pred vojsko komaj 200.000 K premoženja, a dandanes pa šteje njegovo premoženje čez 4.000.000 K. — Izseljalni agent in žid Eidinger se je začel pečati s trgovino z živino in z živili, istočasno se je bavil tudi z izseljevanjem ljudi iz Bukovine. Oblasti so mu sicer prepovedale nadaljno izvrševanje umazanega posla izseljalnega agenta, a mož si je napravil v teku vojske s trgovino z živili, s trgovino z živino in kot izseljalni agent čez 5.000.000 K premoženja. — Tako si nakupujejo te pijavke milijonska premoženja!

Nova nalezljiva bolezen v Angliji. Angleški listi pišejo, da v Angliji razsaja že več tednov neka posebna vrsta nalezljive bolezni, ki je zdravnikom še povsem neznan, je zelo nevarna ter je zelo podobna znakom bolezni otprtenja tliška. Dognano je, da se ta nalezljiva bolezen pojavlja pri ljudeh, ki zauživajo surovo meso in klobase. Bolezen se v Angliji naglo razširja. — O neki novi silno nalezljivi bolezni poročajo tudi iz Španije. Podobna je influenci in jo spremlja vse polno izpuščajev po telesu. Španski časopisi so morali valčdel tega skriti obseg svojih listov, ker je radi bolezni moral ostati večji del delavnega osebja doma. Bolezen pa ni smrtonosna.

Tudi poklic. V Šefildu na Angleškem manjka piva kot drugod. Le nekatere restavracije ga dobijo semintja. Prebrisan dečko pa čaka vsak dan pri vratih, kjer imajo pivovarne zaloge piva, da odpeljejo vozovi pivo po posameznih gostilnah. Dečko gre za njimi, si imena restavracij napiše in prodaja — za dober denar te naslove vnetim pivopivcem.

Roparski umor na Dunaju. 23. maja t. l. je na Dunaju v hotelu »Bristol« umoril neki pisar, 17 letni Franke skupno z zavarovalnim agentom Emilom Davidom uslužbenko baroničin hranilnik, ki ga je imela uslužbenka v varstvu ter vzela iz njega 400.000 kron. Oba morila so kmalu izsledili ter zaprli.

Zverinska mati. V neki hiši dunajskega okraja Rudolfsheim so našli 15 letnega Henrika Inführa mrtvega. Mati je dečka skozi osem mesecev tako trpinčila, da je umrl za posledicami trpinčenja. Nečloveško mater, strežnico Marijo Inführ, so zaprli.

Prebrisani dezertirji. Policija v Sarajevu je aretirala te dni več sumljivih mohamedanskih žena. Ko so jih bolj natanko pregledali, so dognali, da so to le preoblečeni dezertirji.

Dopisi.

Ligolna pri Vrhniki. Prireditvev podružnice »Slovenske Straže« začetkom maja, ki se je vršila v korist obmejnim Slovincem, se je sijajno obnesla. 400 kron čistega dobička je podružnica izročila osrednjemu vodstvu v narodno-obrambne namene. Podružnica šteje letos do 100 rednih članov, od katerih prispeva velika večina tudi mesečno po 10 vinarjev

za narodni davek. Čast vaščanom Male Ligojne, ki so v letošnjem društvenem letu pristopili k podružnici in tako izdatno pomnožili prispevke za naše zatirane brate Slovence ob meji. Mislimo, da je Ligolna, kar se tiče narodne zavednosti in požrtvovalnosti, lahko za zgled marsikateremu večjemu slovenskemu kraju.

Dolenjavar pri Ribnici. Prejšnjo nedeljo je Izobraževalno društvo priredilo lepo predstavo. Igrali so fantje eno igro, eno pa dekleta v splošno zadovoljnost. — Obletnico deklaracije smo obhajali kaj lepo. Popoldne je bilo predavanje ob obli »deležbi v Izobraževalnem društvu. Zvečer pa mogočen kres na hribu, ki je ožarjal celo dolino. Množica mož in fantov je zapela Hej Slovani — glas je značil močno voljo doseči cilji: Jugoslavijo. Klci: Živela Jugoslavija! Slava dr. Kreku! so svedočili, da se naše ljudstvo zavede, kaj nam je in ostane 30. majnik. Vsekako čast zavedni fari!

Vojaška pisma.¹

Zopet v planinski koči.
(V. z. M. Šk.)

II.

Moja kočja je 3 metre dolga in široka. Oprava obstoji iz mize, stola, trde postelje in pečice v kotu, ki mora še vedno dihati gor koto. Z bolniškimi in mnogimi vojaškimi kočami leži v kotlini, obdani naokrog od strmih pečin in je tako zavarovana proti granatam. In vendar bivam v njej bolj zadovoljen kot sem bil tam na Laškem. Ali tudi doli na jugu ob Jadranu, kjer sem že videl češnje in breskve zoreti, doli se je dobilo tudi dobrega vinca, katerega tukaj popolnoma pogresamo in pijemo — vodo. (Pokora za taljanske grehe!) Zakaj sem bolj zadovoljen? Količkej poštemu človeku se mora gnusiti življenje za fronto v zaledju. Vojne bolnišnice so preplavile sestre rdečega križa, ki so vse drugo, kot na dobrem glasu. Ker se stavijo pod varstvo dvojnega križa na — roki in na glavi, so vojni duhovniki sploh prenehali nositi trak z rdečim križem na roki. Med potom v gore sem pozdravil vojnega tovariša v neki bolnici, ki mi je potožil, da se je pred kratkim ena takih nesrečnih zastrupila vsled nesrečne ljubezni!

Dve njeni tovarišici je njena smrt vendar pretresla, da sta, obe Slovenki, mene naprosili za spoved.

In te nesrečne deklice po vojaških pisarnah! 40.000 je menda vseh. Ponajveč ravno izbolane mladenke, polne pomladi in življenja, pa cvet za cvetom blede in odpada... Bil sem v Reki. Na večer povsod dovolj zabave, godbe i. t. d. do ranega jutra... Tudi po deželi se pije več kot pred vojsko, plesi so zopet oživele. Pobožnost v cerkvi in doma je zelo, zelo opešala. Otroci, katerim manjka krepke očetove in učiteljeve roke, so vedno bolj podivjani. Saj za šolski puk se dosti ne menijo starši in tudi ne otroci. Se tisto malo ljubezni, kar jo je bilo med ljudmi, je zginito, in zavladala je še mogočnejše sebičnost, samopašnost in nevoščljivost. Ali razumeš potemtakem, da je tu gori med vojaškimi bolniki in trpinji lepše, ker ti so hvaležni za pomoč? Ali pa tudi spoznata, da šibe vojske na ta način še ne bo konec?

Gospodarske stvari.

Osmo vojno posojilo. Dne 28. maja se je začelo podpisovanje osmega vojnega posojila, ki se izda v dveh oblikah, kakor preje. Prva oblika je davka presto amortizacijsko državno posojilo in se obrestuje po 5%. Za vsakih sto kron vrednostnih obilgacij je treba plačati 91 K 54 vin. Druga oblika pa so državne zakladnice, ki se lahko od leta 1923 dalje na pol leta odpovedo. Obrestujejo se tudi po 5%, so davka proste ter je treba za vsakih 1000 K imenske vrednosti vplačati le čistih 955 K. Poleg tega se obenem poravnava obresti za čas od 1. junija do 31. avgusta. Sicer se pa obresti plačujejo na pol leta, in sicer dn-

1. marca in dne 1. septembra. Tudi za osmo vojno posojilo veljajo vse olajšave in ugodnosti, ki so bile v veljavi že za prejšnja vojna posojila, vrhutega pa je podpisovateljem tega vojnega posojila priznana še posebna ugodnost, obstoječa v tem, da se bodo zadolžnice osmega vojnega posojila sprejemale mesto gotovega denarja v plačilo pri prodaji onih vojaških predmetov, ki se bodo po končani vojski ob demobilizaciji oddajali zasebnim strankam. Pri prodaji takih demobilizacijskih predmetov bodo oni kupci imeli prednost, ki bodo ponudili v plačilo kupnine od njih samih podpisane zadolžnice osmega vojnega posojila. — Z ozirom na te izredne ugodnosti, ki se nudijo podpisovateljem osmega vojnega posojila, je upravičeno pričakovati, da bo uspeh tega vojnega posojila kar najsijajnejši in da bo prejšnja vojna posojila še presegel.

Švicarska živina. »Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani« naznanja tistim živinorejcem, ki so naročili švicarsko živino, da bo prišla švicarska živina na Kranjsko šele meseca avgusta t. l., ker prej izvoz iz Švice ni mogoč.

Zvišanje cen za klavne prašiče. V bodoči sezoni za klavne prašiče se bodo cene zvišale približno za polovico lanskim cen za klavne prašiče. Dotični predlog leži sicer pri c. kr. poljedelskem ministrstvu na Dunaju, vendar pa je brezdvomno, da bo ministrstvo temu predlogu ugodilo. Zato naj rejci rede kar največ prašičev za zakol ter se naj ne omeje le na rejo za lastno potrebo. Po deželi je razširjeno napačno mnenje, da za plemenske prašiče ni maksimalne cene. Še danes je v veljavi ukaz c. kr. deželne vlade z dne 7. avgusta 1916, glasom katerega so puskji v starosti do 3 mesecev plačevati po 8 do 12 K kg žive teže, h kateremu znesku se sme pribiti pri prašičih za plemo še 25 odstotkov. Predlagano je tudi zvišanje teh cen, predlog pa še ni rešen na Dunaju. Opozoriti je treba na to dotičnike, ki prodajajo plemenske prašiče za naravnost nezasišane cene, dasi se mora priznati, da so stare maksimalne cene res pre nizke. Naj bi bili ljudje sami toliko pametni, da bi zatrli nečuvstvo uavljanje cen pri plemenskih prašičih na ta način, da bi jih ne plačevali po naravnost neizmernih cenah. — Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani.

Legitimacije za nakupovanje za vojaško službo nezmožnih konj. C. kr. poljedelsko ministrstvo je dooznalo, da imajo nekateri posestniki, ki hočejo kupiti za vojaško službo nezmožne konje, izdane legitimacije od županov, notarjev itd. ter odredilo, da so za nakup upravičeni le dotičniki, ki imajo legitimacije od politične oblasti I. instance, t. j. od okrajnih glavarstev, političnih ekspozitur in magistratov avtonomnih mest. Kdor nima legitimacije od teh oblasti, se k licitaciji ne bo pripustil. Edino te oblasti so merodajne, komu gre pravica za nakupovanje. V Avstriji izdane legitimacije pa ne veljajo za Ogrsko, na Ogrskem izdane pa ne za Avstrijo. V legitimaciji mora biti navedeno število, koliko konj sme posestnik kupiti; če tega ni, potem dobi samo enega. Ako ima posestnik dobiti več konj, pa jih takrat ni bilo na razpolago, tedaj ostane legitimacija nakupovalnici in dobi potem ostalo število drugih. Za kako drugo nakupovalništvo se mora imeti zopet nova legitimacija. Za vsakega prodanega konja dobi kupec kupno legitimacijo. Kdor tedaj ne izpolni teh pogojev, sploh ne bo smel k nobeni licitaciji.

Nadomestni konj. Kakor že poročano, dobe oni posestniki, kateri so kupili od vojaške uprave za vojno službo nezmožne konje in so jim ti v gotovem času podinili, druge enake vrednosti. Ker so se pa ravno pri tem pokazale težkoče, je poljedelsko ministrstvo odredilo, da dobi nadomestnega konja le dotičnik, ki doplača diferenco izklicane cene poginjenega in izklicane cene (višje) nadomestnega konja.

23 milijard bankovcev v prometu. Poslanec Kraft, ki je v proračunskem odseku poročevalc o državnem dolgu, je poslal finančnemu ministru pismo, v katerem opozarja na neprestano naraščanje papirnega denarja, ki utegne znašati sedaj že 23 milijard. S pomnoževanjem bankovcev rastejo cene za blago in celo in položaj uradnikov, vpokojencev in

drugih oseb z določenimi enakomernimi dohodki je obupen, njih razpoloženje državni nevarno. Krivdo za pomnoževanje bankovcev in s tem za razveljavljanje denarja in draginjo nosi Avstrija. Ko se snide parlament, bo v prvi vrsti vprašal finančnega ministra, v koliko so napredovala pogajanja z Ogrsko, da bi se s skupnim prizadevanjem preprečilo nadaljnje pomnoževanje bankovcev v prometu. Pogajanja z Ogrsko, ki ni le finančno politično v boljšem položaju, nego razpolaga tudi z izvrstnim, strokovno izvežbanim finančnim zastopstvom svojih koristi, se morajo pospešiti. Ako bi proti vsemu pričakovanju sporazum za finančno bodočnost ne bil mogoč, potem treba hitro delati, da se ločitev preveč ne zavleče.

Zdravstvo.

SIFILIS.

(Konec.)

XII. Ali ima sifilis tudi kaj družic?

Žalibog, da moramo vprašanju le pritruditi. Dolga, dolga vrsta bi jih bilo, ko bi šteli med sifilne družice vse bolezni, ki napadajo spolne ude. Toda navadno imenujemo spolne bolezni samo tiste, ki se nalezajo pri spolnem občevanju; ostale bolezni spolnih udov pa nazivamo pri ženskah ženske bolezni, pri moških bi jih morali podobno imenovati moške bolezni.

K spolnim boleznim, ki jih namreč nalezijo človek pri spolnem občevanju, spadajo poleg sifilisa še dve: kapavica in mehki rak. Te ima sifilis za svoje družice.

Obe, kapavica in mehki rak, sta nalezljivi kakor sifilis, le da se sifilis razširi po vsem telesu, ti dve pa ostanete omejeni na spolne ude. Nalezeta se na isti način kakor sifilis. Zato se jih moramo tudi na isti način varovati kot sifilis, za zakon prineseta bolniku iste dolžnosti kakor smo jih opisali pri sifilisu, in kar je država dolžna ukreniti glede sifilisa, isto je njena dolžnost tudi glede kapavice ter mehkega raka. Razlikujeta se od sifilisa le v postanku in razvoju ter škodljivosti za človeško telo. To poslednje je še na kratko opisati, da bomo dobili o vseh treh spolnih boleznih popolno sliko.

1. Kapavica.

Nemci imenujejo to bolezen »Gonorrhoea«, kar pomeni isto kot kapavica. Ime prihaja namreč od tuda, ker pri tej bolezni kapá ali kaplja gnoj iz obolielih udov.

Kapavico povzročajo prav majhne živice ali bakterije. Pravijo jim gonokoki. Za oči so okrogle, kakor prav neizmerno drobno proso. Neprestano se množe na ta način, da se te male kroglice kar same od sebe dele na dvoje in potem vsaka polovica živi dalje zase.

Kakor smo že omenili, gredo ti gonokoki od človeka do človeka pri spolnem občevanju. Zajedo se v kožo, se množe ter izločajo hude strupe (toksine), kar povzroči v sluznici silno skeleče bolečina, oteklino ter slednjič hudo gnojenje, čisto celo gnojne rane. Gnoj se nabere pri tej bolezni v neverjetno velikih množinah. Vse to traja po več tednov, a bolezen rada zastara in potem nadleguje bolnika tudi po več let.

Najhuša in najopasnejša stran kapavice je dejstvo, da gonokoki, ki povzročajo to bolezen, ne ostanejo samo na enem kraju spolnih udov, kamor so se naselili takoj v začetku, temveč imajo nagibenost, da se širijo vedno bolj naprej v notranjost, dokler ne okužijo vseh spolnih udov. Kamor pridejo, povsod puste gnojenje ter rane, posledice so večje ali manjše, marsikdaj popolno razdejanje spolnih udov, nerodovitost in tudi daljša ali krajša nezmožnost za delo. Često se prikrade kapavica celo do ledvic, mehurja in trebušne mrene — same smrtonosne bolezni!

Nadalje se kapavični gonokoki radi naselijo v sklepih ter očeh. V sklepe pridejo po krvi, in sicer se najraši vstavijo v kolenu. Koleno v takem slučaju vsled gnojenja oteče in postane sedež revmatizmu podobnih bole-

žin. Zato imenujemo kapavico v kolenu kapavični revmatizem.

Oko zboli na kapavici, če pride v dotik z gnojem, ki ima v sebi kapavične gonokoke. Očesna mrena se vname ter ognijo, kar za vedno poslabša v bolniku vid ali ga mu celo vzame. Največkrat nalezajo očesno kapavico otroci pri rojstvu, če je mati na kapavici bolna.

Že iz teh kratkih vrstic lahko spoznamo, da kapavica ni tako nedolžna bolezen. Vedno je nadležna vsled obilega gnojenja, lahko je silno dolga, često ukonča cele ude, ne redko se ji pridruži zgodnja smrt. Tudi za kapavico ni domačih zdravil. Uspešno more pomagati le zdravnik, ki z vbrizgavanjem primernih tekočin mori gonokoke ter omiljuje gnojenje.

2. Mehki rak (šanker).

Začetkom se naredi majhna, prisadu podobna pikica. Ko dozori, se odpre, tako da nastane okrogla rana, obrobjena od vnete kože, pokrita z gnojem. Da bi se celila, se ji prav nič ne mudi, temveč ravno nasprotno: od dne do dne postaja večja, globokejša, širja, vedno več ima gnoj. To je zunanji potek mehkega raka. Imenuje se rak, ker se širi in razjeda telo kakor pravi rak, imenuje se mehki rak, ker je rob okrog rane mehak, ne pa trd, kakor pri sifilnem trdem raku.

Vzrok, da se mehki rak ne celi, temveč vedno bolj širi, so podolgovati, v dolgih vrstah nanizani bakcili, ki jih po njem, ki jih je odkril, nazivamo Ducrey-jevi bakcili. Sedež mehkega raka so samo spolni udje, kamor pridejo Ducrey-jevi bakcili pri spolnem občevanju od bolnega na zdravega. Skozi najmanjšo ranico se zarinejo v kožo ter prično z delom, čigar sad smo opisali kot mehki rak.

Nevaren je mehki rak predvsem v treh oziirih! Prvič ima ta bolezen opasno lastnost, da se vedno bolj širi ter razjeda telo. Tako često razje in uniči cele dele spolnih udov. Drugič sili mehki rak vedno bolj v notranjost, tako da prej ali slej pride do krvnih žil, katere tudi razje. Posledice so često usodno polne krvavitve. Tretjič prilezejo bakcili mehkega raka kaj radi v limfne žleze, ki so v obližju spolnih udov. Zleze se med bolečinami ognejo in razpadajo.

Pomoč je samo pri zdravniku. Ta rano najprej zažge z razjedajočimi snovmi, da s tem pomori bakcile, potem jo očisti in obveže, da se zaceli.

Če tudi je torej mehki rak med spolnimi boleznimi morda najmanj nevarna bolezen, vendar kljub temu zahteva, da zdravnik odločno poseže vmes, čisto celo z nožem. Dolgo zdravljenje ognjenih limfnih žlez veže bolnika dalj časa na posteljo ter požre veliko denarja za obveze in zdravnikovo pomoč. Poleg tega odpade bolniku še zaslužek ali delo, ki bi ga opravil, ko bi bil zdrav. Torej tudi ta razmeroma nedolžna bolezen med spolnimi boleznimi zahteva dokaj trpljenja in žrtev, uniči mnogo nad in načrtov.

Ali se ti ne zdi, odkar poznaš vso gnusobo in nesrečo spolnih bolezni, ki so največkrat posledice greha, ali se ti ne zdi ob koncu razmišljanja o spolnih boleznih zapoved: »Ne prešestuj!« še vse bolj tehna, veličastna, svetla!

Mir med nami.

»Dve stvari sta sedaj skoraj v vsaki hiši,« mi je nedavno pripovedoval neki možak, »podpora in pa preprič. Ko bi vi videli, kako se večkrat dajejo »ta stare« in »ta mlade« med seboj, pa kako so si sosedje, zlasti še ženske nevoščljive!«

Res čudno! Vsi hrepenimo po svetovnem miru, za mir med nami samimi pa tako malo poskrbimo. In vendar je podlaga pravega miru, da vsakdo prične sam pri sebi. Kaj pa je treba v ta namen storiti? Neki duhovit mož našteva te tri stvari:

1. Predvsem glej, da boš imel mir s samim seboj. Zakaj nemogoče je, da bi živel z bližnjim v miru, in še manj je mogoče, da bi med razprtimi mir napravil, kdor je sam s seboj razdvojen in nemiren. V čem pa obstoji mir s samim seboj? Ta in oni misli, da bi bil miren in zadovoljen, če bi bil bogat. Zato grabi in odira in stiska, kar ima. Drugi zopet

zida svoj mir na časti in odlikovanja. Zato se skuša preriti preko pravice in ljubezni do odličnih mest. Tretji zopet misli, da bi utešil svoje hrepenenje po miru, če bi imel dosti piti in jesti in bi mogel po svoji volji zadovoljiti različna nagnjenja. Toda žal! Vsakdanja skušnjava kaže: čim bolj si bogat, čim bolj si češčen, čim bolj se vdajaš strastem, tem bolj si nemiren. Umiriti nas more edino dvojce: vestno izpolnjevanje volje božje in otroško zaupanje v Previdnost božjo. Čim bolj ti je vest čista in čim bolj si prepričan, da je nad nami nebeški Oče, ki vodi usodo narodov in posameznikov, tem hladnokrvneje boš presojal vse, kar se godi okrog tebe, tem lažje zatajeval in premešal samega sebe in s tem tudi utrdir notranji mir.

2. Pa s samim seboj bi že še napravil mir, toda z drugim ga ne morem imeti, si misli ta in oni. Če si še tako prizadevam, da bi bilo prav, pa že pride kaj vmes, da ni prav. Res je, da je včasih zelo težko živeti v bližnjem miru. Mir je namreč v tem, da moja volja soglaša z voljo bližnjega. Zgodi pa se, da ta in oni na noben način noče soglašati z menoj ravno zato ne, ker hoče imeti prepirljiv in v takih slučajih ne preostane drugega kot umakniti se, iti s pota zlasti tedaj, če gre za časten dobiček. Če pa sem vendarle prisiljen živeti s takim človekom skupaj, je najbolje, da kolikor mogoče ustrezem njegovi volji. Večkrat si mislim, je pač volja božja, da ravno midva živiva skupaj, saj mi je dana prilika, da se tem bolj vadam v čednostih. Seveda ne trdimo s tem, da bi ne smeli nikdar nikomur povedati resnice, da bi morali ugoditi vsaki prošnji, da bi morali prenesti vsako krivico. Reči hočemo le to, da dokler ne terjajo višji oziri, potrpi, potrpi, potrpim, potrpim pa zato, da bo mir.

Toda to so redki slučajji. Bolj pogosto se zgodi, da je na naši strani krivda. Mesto da bi samega sebe vprašali: Kaj naj storim, da ga ne užalim, kaj naj opustim, da bo zadovoljen, s čim mu morem napraviti veselje, pa veliko rajši govorimo: Kakšen pa je oni do mene; saj ne pozna nobenih ozirov, saj mi dela krivico povsod, saj vidi le sebe itd. V resnici pa vidimo le mi same sebe. Odtod pride, da sem preveč drzen v svojih zahtevah, pa premalo obziren v besedah, preveč nagel v ravnanju, pa premalo obziren v obnašanju, preveč občutljiv za lastno bolezen in vremenske spremembe, pa premalo pozoren na okoliščine bližnjega. Tako smo podobni tudi odrasli in ne le odrasli, ampak celo voditelji narodov, kot pravi nemški pisatelj Foerster, popolnoma otrokom. Otroci govorijo pri svojih preprikih: Pavel je prišel, Pavel je nastavljen, Pavel je vsega kriv, — dasi ni bil nič manj nedolžen tudi Maks... in podobno delajo tudi narodi med seboj. Toda to ni prav. »Tudi jaz sem grešil, tudi jaz sem se motil,« to je prvi predpogoj vsake pametne sprave in pravega mira.

3. Ko pa smo ustvarili mir v lastnem srcu in poskrbeli za mir s svojim bližnjim, potem smo šele tudi sposobni, da napravimo mir med drugimi. Toda pomni dobro te tri stvari: Nikdar ne pričenjaj miriti, dokler nisi poklican! Pri vsaki stvari dobro preudari nepristransko položaj obeh strank, preden staviš jasne zahteve. Da pa bodo zahteve priporavnavi sprejemljive in pametne, za to moraš veliko moliti. Zakaj vsakdanja skušnjava in zgodovina nam pričata, da so bili vsi veliki možje, ki so vplivali pomirjevalno na druge, veliki prijatelji molitve.

Listek

Izgubljeni sin.

Povest. Spisal Erik Friesen. Prevel ***.
(Dalje.)

»Da, ljubi moj, sama sva.« Magdalena stoji k njemu ter ga prime za desnico, jo krepko stisne, potem pa zopet izpusti.

»Sedi semkaj k meni, Magda! Prišel je čas, da vse zveš!«

Magdalena se vsa strese. Misli, da je dosti močna; toda sedaj čuti, da je le slabotna ženska, da mora zbrati vse moči, da obrani mirno krilo.

»Naj stojim!« odvrne, »ne morem mirno sedeti.«

Rolf prikimajo. Zdi se, da je njena mirnost prešla na moža. Še par trenutkov molči, kakor bi se hotel zbrati. Potem začne z odločnim glasom: »Ne vem, če ti je znano, da sem bil v Damasku član neke skrivne mohamedanske zveze, v kateri je bil vpisan tudi Abdallah, moj poznejši tast. Kaj ne, ta del mojega življenja poznaš? Toliko bolje. Nočem zagovarjati mojega ravnanja. Samo to: če bi me ne bil opil tako močno oslabil telesno, bi se bilo zgodilo vse drugače. Pri opijanju sem spoznal Abdallaha. Vpeljal me je v svojo hišo. Njegova hčerka Fatima, čudovito lepa petnajstletna deklica, se je v mene zaljubila, ne da sem le slutil o tem. Smatral sem jo vedno za otroka, pa nisem pomislil, da orientalka dozore preje kakor naše ženske. Hočeš li videti njeno sliko?«

Ker Magdalena prikimajo, gre k pisalni mizi in vzame iz predalčka malo sliko.

»Tukaj je. Zelo ji je podobna; samo da je bila Fatima še mnogo lepša. Ognja njenih oči, svetle barve njenega obraza ni na sliki... Ko sem se z njo poročil, še ni imela sedemnajst let. Napravila sva ženitovansko potovanje čez Libanon v Bajrut. Ko sva se vrnila, je bil moj tast že mrtev. Kakor grom z jasne neba je smrt očetova učinkovala na Fatimo. Tolazil sem jo, kakor sem vedel in znal. Dve tretjini svojega premoženja je zapustil Fatimi. Tretjina pa je bila naložena pri neki banki v Bajrutu. Toda, dvigniti se je smela še le deset let po njegovi smrti. Prejele so jo, če se kdo skaže z listino, na kateri je Abdallahov lastnoročni podpis in datum tekočega dneva. Ta opomba, ki je bila v testamentu mojega svaka, je mnoge osupnila. Kako naj mrtevče da svoj podpis! Pa vseeno — drugi dve tretjini njegovega premoženja sta napravili Fatimo in mene za večkratna milijonarja. Mirno sva živela v naši stari hiši v Damasku — toda nočem te mučiti s podrobnostmi, Magda. Po enem letu pa mi je Fatima jasno in odločno povedala, da je konec njene ljubezni do mene; da si je zakon predstavljala čisto drugače; da jo prevzema neukrotljivo hrepenenje po rajnem očetu. Gotovo, da sem bil tudi sam kriv, da je tako omrznila do mene. Bil sem sicer vedno dober z njo, pa je vendar najinemu zakonu manjkala notranja, duhovna zveza duše... Četrta leta pozneje se nama je rodil deček. Umrl je kmalu po rojstvu. Fatimina duša se je za daljši čas omračila. Zdravniki so zahtevali, naj gre v umobolnico in jaz sem privolil. Čez pol leta se je vrnila — navidezno zdrava na umu; vendar so zdravniki svarili pred vsakim prevelikim duševnim vznemirjenjem, ker bi se sicer napad povrnil. Kmalu me je začela peči vest, da sem jaz kriv Abdallahove smrti. Fatima je mislila, da je oče umrl naravne smrti. Večkrat je tožila in plakala zaradi njegove smrti, jaz pa sem si mislil: koliko bolj bi bila srečna, če bi imela očeta mesto mene! Vedno bolj sem si očitel krivdo, vedno bolj sem bil hladno do nje. Polagoma sva se popolnoma oddaljila drug drugemu. Da bi si pomiril vest, sem se zatekel k opiju. Nekega dne je pridrvila Fatima v mojo sobo, kjer sem sam s seboj razdvojen sedel ob oknu. Bila je posebno bogato oblečena — vsa v beli svili, preobložena z nakitjem in zlatimi obeski, ki jih je posebno ljubila. Stopila je naravnost k meni; opazil sem, da se vsa trese, opazil, da njene velike črne oči zro name srepo, skoraj krvoločno, kakor zre divja zver.

»Nočeš-li danes kaditi opija?« me je vprašala s čudno rezkim glasom. »Ne!« sem odgovoril kolikor mogoče mirno.

»Pa, če te prosim zato? Če nimaš opijevne pipe v ustih, si tako dolgočasen, in danes moraš biti vesel — zelo vesel!«

Udal sem se in sem si ukazal prinesiti pipo. Fatima se je usedla poleg mene in me je opazovala z nemirno plamenečimi pogledi. Ko je videla, da me je omamil opij, mi je

potegnila pipo iz rok. Potem je stopila tik pred mene in je zavrtala svoje oči v moje. »Sem li lepa?« je vprašala zmagujoče. »Zelo lepa!« sem odvrnil jaz, ki sem omamljen od opija videl vse v rožnatih barvah. Vstal sem, da bi jo privel k sebi. Kar začutim močan sunk na prsa — tako močan, da sem odletel nazaj. »Ne dotikaj se me, morilec mojega očeta!« zakričal nad menoj s hreščecim glasom blazne ženske. »Glej sem! Poznaš li to pismo?« Pred moje oči molil list, ki mi ga je njen oče pisal tik pred poroko. Pismo se je glasilo: »Rolf Durban! Nikoli ne pozabite, da žrtvujem svoje življenje za vaše. Če ne osrečite mojega otroka, vstanem zopet iz groba in se maščujem nad vami.« Kako je Fatima prišla do tega lista, še danes ne vem. Morda ga je izsledila v moji pisalni mizi, morda sem ga pa jaz izgubil. Gotovo pa je, da jo je ta list tako razburil, da se je bližal napad blaznosti. Kaj sem hotel storiti? Vse sem ji po pravici povedal, ker sem upal, na ta način pomiriti jo. Pa ravno nasprotno! »Morilec mojega očeta! Morilec mojega očeta!« je kričala venomer ter je kakor blazna hodila po sobi gori in dol. Prijel sem jo za roko, da bi jo pomiril. Bliškoma se mi je izvila iz rok, skočila k moji pisalni mizi, zgrabila za bodalo iz Damaska, vse pokrito z demanti in rubini, krasno orožje iz trgovine njenega očeta, pa je zletela z njim na teraso, ki obkrožuje eno stran očetove hiše. Skočim za njo. Začne se hudo borenje. Hočem ji iztrgati bodalo. Ona je drži tem trdnjeje. Kar skoči z divjim krikom in smehom proti meni kakor divja mačka — in vihti bodalo v roki. V oči ji plapolala blaznost. Z vso močjo sem jo pahnol od sebe proti nizki ograji terase. Grozen, mozeg pretresajoč krik — pade na glavo čez ograjo na marmornati tlak. Skočim po stopnicah za njo, litim tja k marmorni, beli postavi, okoli katere se je kmalu zbrala služinčad. Skočim k njej — potipam srce, sem — zastoji. Bila je mrtva. Umril sem jo!«

Do sedaj Magdalena ni spregovorila besede. Njene široko odprte oči, njeno naprej sklonjeno, z grozo poslušajoče telo priča o njenem silnem vznemirjenju.

»Uboga Fatima!« zamrmra s tresočimi se ustnicami.

»Da, uboga Fatima!« ponovi Rolf resno.

»In jaz sem jo umoril.«

»Nisi tega storil namenoma, Rolf.«

»Ne. Pa v trenutku, ko sem jo umoril brez namena, sem želel, da bi bila mrtva, da bi je bil rešen. Bog me je kaznoval zaradi te proklete misli. Njen morilec sem!«

Magdalena se trese po vsem životu. Počasi stopi k svojemu možu, ki se je utrujen zgrudil na stol.

»Rolf!« reče krepko, »veš li še, kaj si danes govoril v koncertni dvorani? — Ves svet je poln ljubezni. In nad vso to človeško ljubeznijo plava kakor svetla zvezda neskončna, vsemogočna, vse odpustajoča božja ljubezen. Li ne veš več?« Rolf prikimajo.

»Jaz sem ti odpustila, Rolf. Toliko bolj ti bo odpustil Bog; njegova ljubezen je večja kakor moja, je neskončna.«

Molče jo gleda. V njegovih očeh zaiskri kakor novo upanje, novo življenje.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Odgovori.

L. R.: Na podlagi zakona z dne 27. julija 1917, drž. zak. št. 313, pristoji načeloma tudi svojem vpoklicanih in zapreženih vojaških delavcev pravica do državnega preživninskega prispevka, seveda le v slučaju, če je bilo njih preživljanje odvisno od dohodkov vpoklicanega v taki meri, da je njih preživljanje vsled vpoklica ogroženo, ker so dohodki vpoklicanega odpadli ali pa se zmanjšali tako zelo, da ne zadostujejo za preživljanje. Če so tedaj dohodki vpoklicanega delavca isti, kakor pred vpoklicem ali pa še celo večji, potem se svojem ne bo priznala podpora. Ta pravica se opira na zakon, kakor ga citiram uvodoma. Vam samim tedaj ne pristoji nikakršna pravica do državnega preživninskega prispevka, razen če ste invalid in če je Vaša pridobitna možnost najmanj za 20% zmanjšana. Vašim svojem pa gre državna podpora le v slučaju, če dokažete, da ste jih Vi pred vpoklicem preživljali ali podpirali in da so Vam Vaši dohodki vsled vpoklica odpadli ali se zmanjšali v toliki meri, da je sedaj njih preživljanje ogroženo. To velja tudi za očeta in mater Vaše žene, ki imata pravico do podpore le v slučaju, če ste ju pred vpoklicem Vi preživljali in jih sedaj Vi preživljati ne morete, ker vsled vpoklica nimate istih dohodkov kakor prej. Če so dani ti pogoji, potem lahko oče in mati Vaše žene vložita prošnjo pri županstvu občine, v kateri stanujeta.

Bolečine v obrazu pridejo večinoma vsled prehlajenja. Odpraviti bi jih bilo torej na slinčni način, kakor revmatične bolečine v udih ali na truplu. Samo je pri obraznih bolečinah odprava vsled tega komplicirana, ker je v obrazu težko napraviti krepke masaže ali pa toplo obvijanje. Tembolje bode prišel vsled tega vsem od obraznih bolečin mučnim Fellerjev bolečine odpravljajoči, rastlinski esenčni fluid z zn. »Elsa-fluid«. Vsled njegovega krvno cirkulacijo živahno povečujočega vpliva zadostuje že enostavno obdrnjenje z njim, da se obrazne bolečine odpravi. Tudi njegov osvežujoči dobri duh in njegov živce pomirjajoči učinek napravlja rabo »Elsa-fluida« zoper obrazne bolečine posebno priporočljivo. Mnogoštevilno zdravnikov in več kot 100.000 zahvalnih pisem potrjuje blagodejni, bolečine odpravljajoči učinek tega priljubljenega domačega sredstva. 12 steklenic stane franko samo 14 K 32 vin. Naroči naj se pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, »Elsa«-trg št. 16 (Hrvatsko). Tudi Fellerjevo milo odvajajoče Rabarbara-kroglice z zn. »Elsa«-kroglice, dobro, tek pospešujoče želodčno sredstvo, zamore se obenem naročiti. 6 škatlic franko stane samo 7 K 37 vin. Zamoremo ta izborna domača sredstva iz lastne izkušnje najbolje priporočiti, istotako mentolni črtnik zoper migreno. (es)

Kdo izmed vračajočih se ujetnikov more kaj povedati o pogrešanem Andreju Globočniku, domobranski polk 4., 16. stotinja. Pogreša se od leta 1914. Nazadnje je bil v Karpatih. Pojasnila proti odškodnini prosi Andr. Globočnik, Mošnje, pošta Radovljica.

Izjava.

Podpisana preključem vse žalitve, ki sem jih govorila o Mariji Loboda in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

MARIJA PROSEK.

Barva za obleke.

Razpošiljam v zavojčkih za ¼ kg in ½ kg blaga pobarvati. Za 1 žensko obleko 4 zavojčke po ¼ kg ali 7 zavojčkov po ½ kg s slovenskim navodilom

1852

L, II. in III. vrste za ¼ kg od 50 do 100 zavojčkov po 1 K, 80 vin. in 70 vin.

L in II. vrste za ½ kg od 50 do 100 zavojčkov po 60 vin. in 40 vinarjev.

Pri večjem odjemu primeren popust.

Kupujem tudi vseh vrst gozdno zelišče in semena. Priporočam letošnje repno seme.

J. LUKANČIČ, IDRIJA, KRANJSKO.

Vr. XII. 477/17/18.

1893

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja i

C kr. deželno sodišče v Ljubljani je razsodilo:

Matija Vidmar,

rojen 25. januarja 1864 v Senčurju pri Kranju, istotja pristojen, rim.-kat. vere, oženjen, posestnik in trgovec v Senčurju, se kaznovan,

je kriv

pregreška draženja po § 20., t. 2., lit. a, cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917, št. 131 drž. zakona, storjenega s tem, da si je, zaradi draženja že obsojen, nezna ih dni okrog 1. julija 1917 v Senčurju, izrabljaje izredne, po vojnem stanju povzročene razmere, dal plačati od Marije Sitar in Marije Bajt za mernik rupnega semena očitno čezmerno ceno po 720 kron

in se obsodi

po § 20., t. 2. citiranega cesarskega ukaza z uporabo §§ 266. in 260., lit. b k. z. na 1 teden hudega zapora, poostrenega z 1 trdim ležiščem in na 200 kron globe, za slučaj neizterljivosti na 10 dni zapora, ter po § 389. k. pr. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni.

V smislu § 45., odst. 1. citiranega cesarskega ukaza se odreja, da se ima sodba na stroške obtoženca objaviti po enkrat v periodičnem listu »Domoljub« in na občinski deski v Senčurju pri Kranju.

V Ljubljani, dne 12. oktobra 1917.

Namizni

mlini za drobljenje

in mletev vseh vrst žita primerni, se dobijo za ceno 57 kron pri tvrdki

ADOLF OPPENHEIM, MORAV. OSTROVA, Brückengasse 13. 1711

Nad 1.000.000 v rabi!

Ročno šilo je praktično orodje za vsakogar, za šivanje manjših predmetov, jarmenov, vreč, jader, opram, medbov, plah, čerljev. — Razprodajalcem popust. Cena kmp. šilu K 8.—, povzneti stroški posebej. Izvoz Krobler, varovalcev, podplatov in kovin v uvanja, podkvio, celjal, trakov za čevlje, čevlj, amole, okov za podplate in vojni podplatov. P. E. Lauchmann, Dunaj IX, Mosergasse 3, odd. 181.

Ženske lase

rezane in mešane kupa je vsaki množini po najvišji ceni Matija Podkrajšek brivec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 32.

Agitirajte

za
»Domoljuba«

Poljedelski stroji in orodja.

Ročni mlini za zdrob in moko!

Cena: 1. vrsta 155 K

2. vrsta 115 K

Teža: približno 15 kg

Mlin se razpošilja opremljen z zamahnim koleškom in lakiranim vsipalnikom. Cena je nalu, in sicer najbolje vrste 155 K, mlin nekoliko manj trpežne vrste 115 K brez odbitka v tovarni. Zavijanje in poštnina računata se še

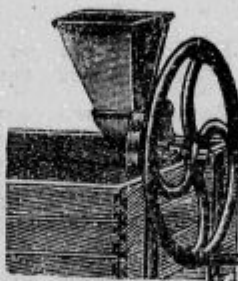
separatno za lastno ceno. Mlin prve vrste je izdelan iz najboljšega, trdega materiala in se za kvaliteto, da naročnik prejme nepokvarjen mlin, jamči. Moj ročni mlin izmelje najfinjšo moko! — Stroj se naroča pri tvrdki

1048

D. STUCIN,

Dunaj, XVIII. okraj, Höhnegasse št. 4.

Dopisuje se slovensko

Znamka »Davor«

Dr. Ant. Breclj

primarij javne bolnice U. B. v Gorici
biva in sprejema zopet

u Gorici

ulica Barzellini št. 6

(začetek Korsa)

od 10. do 12. ure

Mlatilnice, gepeljini, slamoreznice,

čistilniki, sadni mlinci, vinske in sadne stiskalnice, čistilne mlatilnice ter drugi poljedelski stroji se lahko naročajo ter vzorec ogleda pri

FRANC HITTI

Ljubljana, Martinova cesta 2.

Pridna dekla

ki zna morda tudi nekaj kuhati, sprejme se takoj v službo z dobro plačo in hrano. Opravljati so samo lahka dela v hiši in na vrtu. Fonudbe na upravo tega lista pod »Pridna dekla 1350«.

NADOMESTILO MILA

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.— Preprodajalci dbe popust pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—, Naomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18.—, Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 vel kosov K 18.—, Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. M. JUNKER-ja izvožno podjetje v Zagrebu št. 1. Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27.

Avtomatična past

za podgane K 7-50, za miši K 5-30, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke »Rapid« vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 8-80. Izborna lujoči lovilec za muhe »Nova« komad K 5-20. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 90 v. izvoz, tvrd. Tintner, Dunaj III, Neulinggasse 26-L.

MAJAR

z družino za k živini DOBI TAKOJ SLUŽBO pri oskrbništvu graščine barona Cojza, Brdo pri Kranju. 1778

NA PRODAJ SO

Mali prešički

7—12 tednov stari; cena po dogovoru pri lastnici

Ivoni Zitheri

Suha št. 27, pošta Škofja Loka. 1785

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir, zakonito zajamčeno »Skaboform« mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 2-30 veliki K 4.— porcija za rodbino K 11.—, Zaloga za Ljubljano in okolice: Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marijta trg. 1520

Pasite na varstveno znamko »Skaboform«

„Krasni“ dobri vsak na željo

mo, glavni katalog ur, srebrne, zlatne, poceni, godbenih predmetov, poline in vije. Dobro har po K 14, 20, 25, 16, 25, 35, 60, 2 vrstne harmonike po K 70, 80, 100, 120; vrstne harmonike po K 180, 200, 240, 280. Zameza dovoljna nudi ar nazaj. Posiljati po povzetju ali predplačilu. Razpisatelj: JAN KONRAD, c. k. kr. dvor, dob. mest. (Briz) št. 175, Celica.

Lišaje

garje, srbež, hraste in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno Paratol-domače mazilo. Ne maže, je popolno brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3-50 dvojno - velik lonček K 6-—. Dalje Paratol-posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škatlja K 2-50. Oboje se dobiva po povzetju ali predplačilu pri terški lekarni N. Klein-a Paratol-Werke, Budapest VII-10. Reizn.-st. 21.

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmno živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri- meša 2 krat na teden krmni, ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkoczy-a redni prašek. Paket velja 2 K, 5 paketov 12 K, poš- nine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zredi.

Glavna zaloga:

lekarna Trnkoczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

Gospodje, ki se božajo marljivo baviti z raz- pečevanjem dobro idočih in zelo rab- njenih konzumskih predmetov, naj pošljejo svoje naslove na kemično tovarno Hugon Pollak, Kralj. Vinogradi, Jungmannova cesta 33; tovarn. telefon 5455; pisarn. telefon 5495.

Le 3 K 25 h stane pri nas mali fot. apa- rat „Omega“, vel. slike 4x4 kompl. s malo opremo: natašč, navoč, začetnik. Aparat „Perfekt“, vel. 4 1/2 x 6 s motnim steklom, dvojno ka- seto, dober objekt in malo opremo ter navodilom za začetnike le K 3. Zakupna cena: Gastrafvel 9x13; fina izvršitev s vsem potrebnim o- premiti, za razne lege, prima akromat, leca, kompl. s kovinasto kaseto in navodilom dokler v saloni, le K 75. 60 h zaključna omara za vnosno za ploče in filme, verna oblika vel. 4 1/2 x 6 le K 4.80; vel. 6x6 le K 75.80. Pošilja po povzetju. Poština 1 K. Export „Perfekt“, Dunaj VII. Neustiftg. 157/162.

Cudovito šilo za šivanje le K 4*90

Nashe cudovito ročno šilo za šivanje šiva tako naglo, prešivne vbode kot šivalni stroj. — Naj- večja lajandba, s katero more vsak sam krpiti in šivati usnje, raztrgane čevlje, konjsko oremo, kožuhovce, preproge, pogrinjala za vozove, so- fore, klobočevino, plinče za kolica, vreče, platno in vsako drugo močno blago. Dobrota za roko- dete, kmete in vojske. Neobhodno potrebno za vsakogar. Trdna konstrukcija, zelo tanka uporaba, jamstvo za porabnost. Mnogo pohvalnih pisem. Cena kompl. šila s sukancem, 4 raznimi šivankami in porabnim navodilom K 4.90, 3 kosi K 13.50. 5 kosov K 22.— Pošilja po povzetju, (na bojišče proti pred plačili.) 124

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Niessgasse 13-404.

Vsakovrsna domača semena,

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni

— PETER LASSNIKA NASL. —

SEVER & KOMP., Ljubljana, Marijin trg.

Miši - podgane stenice - ščurki

Izdelovanje in razpošiljatev preizkuš. radikalno učinkujočega uničevaln. sredstva, za katero doba- jajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5.—; za ščurke K 4.50; tinktura za stenice K 2.—; uničevalec moljev K 2.—; prašek proti mrčesu K 1.50 in K 3.—; sem spadajoči razpra- ševalec K 1.20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1.20; mazilo za uši pri živini K 1.50; prašek za uši v obleki in perilu K 2.—; tinktura za bolhe pri pseih K 1.20; tinktura proti mrčesu na sadju in ze- lenjadi (uničev. rastlin) K 3.— — Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mrčesa

M. Jünker, Zagreb 1, Petrinjska ulica 3.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne nevarne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tud. z vojnim riziko, otro- škim dot. rentna in ljudska nevarna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj- ne poštine prosto. Sposobni zastopniki se sprejo- majo pod najugodnejšimi pogoji. 1837

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani

sprejema prijave na

osmo 5 1/2% avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5 1/2% amortizacijsko državno posojilo K 91*54.

II. davka prosto 5 1/2% dne 1. septembra 1923 odpovedljive državne zakladnice K 95*50.

Lastniki osmega vojnega posojila bodo imeli prednost pred vsemi drugimi pri nakupu predmetov, ki jih bo vojna uprava koncem vojne prodala. Plačalo se boče s tem vojnim posojilom po podpisni ceni.

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v brezplačno shrambo in upravo.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je mojstersko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju. Neugajajoče zamenjam.

Kovinaste ure . . po K 24— 26— 32— 40— 60— 100—
Srebrne ure . . po K 70— 90— 100— 120— 200—
Kovinaste verižice po K 2— 3— 4— 6— 10—
Usnjate verižice . po K 1*60 2*80 4*80

➡ Zlatna in srebrnina v bogati izberi! ➡

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem krasnem ceniku, katerega zahtevajte.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana. — Lastna protokollirana to- varna ur v Švici.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v Ljubljani št. 1

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

